

APROBAT:
Serghei PUȘCUTĂ
Director al Serviciului Fiscal de Stat

EXTRAS
DIN RAPORTUL DE EVALUARE EXTERNĂ A CALITĂȚII ACTIVITĂȚII DE AUDIT
INTERN DIN CADRUL SERVICIULUI FISCAL DE STAT

În rezultatul efectuării evaluării externe a calității activității de audit intern din cadrul Serviciului Fiscal de Stat (*SFS, evaluare desfășurată de către echipa delegată de către Ministerul Finanțelor în perioada octombrie – decembrie 2020*), echipa de evaluare a concluzionat că, Direcția de audit intern SFS (*DAI*) reprezintă un exemplu demn de urmat pentru auditorii interni din întregul sector public, reieșind din experiența vastă în domeniu, având auditori profesioniști și certificați, precum și o atitudine pro-activă în ceea ce privește necesitatele și aspirațiile SFS.

La momentul actual, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea calității activității de audit intern în sectorul public 617/2019, activitatea de audit intern din cadrul SFS se desfășoară în baza criteriului „**General conform (75-94%)**”, ceea ce înseamnă că, activitatea de audit intern îndeplinește cerințele prevăzute în cadrul de reglementare, însă necesită îmbunătățiri ale sistemului de asigurare a calității activității de audit intern, precum și ale mecanismului de realizare a misiunilor de audit intern.

Urmare a evaluării, s-a reliefat că activitatea de audit intern a evoluat ferm și s-a dezvoltat de-a lungul perioadei de existență. Mai cu seamă, DAI încearcă să se alinieze la zonele de risc din aria de aplicabilitate a auditului, oferind o gamă largă de servicii de consultanță și asigurare pentru management. Pe lîngă auditul de conformitate, acesta include domeniile primordiale, precum auditul TI și auditul performanței. Suplimentar, echipa de evaluare a identificat faptul că auditul intern acoperă în măsură suficientă aspectele ce țin de guvernanța entității, riscurile și activitățile de control, toate fiind importante în atingerea obiectivului comun – anume acel de a oferi servicii de calitate contribuabililor.

Totodată, de menționat că documentul cheie pentru buna funcționare a DAI a SFS reprezintă carta de audit intern, care include o sferă largă de activități. Suplimentar, sunt clar stabilite rolurile, responsabilitățile și autoritatea auditului intern, precum și limitările activității de audit intern.

Un aspect important este că DAI a SFS a fost evaluată din două perspective: prin prisma conformității cu Standardele Naționale de Audit Intern, dar și printr-o comparație a activității DAI a SFS cu Standardele Internaționale de Audit intern.

Astfel, în rezultatul analizei planurilor strategice și anuale de activitate a DAI, s-a constatat că acestea se elaborează în baza analizei de risc și sunt fundamentate conform informațiilor suficiente. Însă, în comparație cu standardele internaționale, există câteva categorii care ar putea fi îmbunătățite pe aspectul ce țin de Carta de audit și planurile de activitate. Se recomandă ca DAI a SFS să îmbunătățească Carta de audit prin definirea naturii activităților de asigurare și consultanță, completarea cu informații relevante și suficiente a programului de asigurare și îmbunătățire a calității și asigurarea trasabilității între planul strategic și cel anual, indicind relația acestora cu evaluarea riscurilor (*este detaliat expus în raport*).

În general, modul în care sunt desfășurate și documentate misiunile de audit intern este în concordanță cu abordarea prescrisă în standardele naționale de audit intern. Pe de altă parte, echipa de evaluare recomandă ca planurile misiunii de audit și programul de lucru al misiunii să fie îmbunătățit, în ceea ce privește descrierea sferei de activitate, evaluarea riscurilor (*inclusiv referințe la riscurile de audit*), precum și criteriile de audit utilizate în cadrul misiunii.

Avînd în vedere că evaluarea externă a calității a fost desfășurată cu scopul de a reliefa conformitatea cu standardele naționale și internaționale de audit intern, echipa de evaluare a identificat un set de constatări și recomandări, menite să îmbunătățească activitatea de audit intern din cadrul SFS. Constatările se bazează pe

informațiile oferite din partea DAI a SFS (*dosare de audit, planuri, rapoarte*), precum și pe interviurile de audit la care au participat: Directorul SFS, unitatea auditată, șeful DAI și auditorii interni.

În concluzie, echipa de evaluare prezintă ulterior principalele constatări și recomandări, care la rîndul său sunt expuse detaliat, în prezentul extras.

CONSTATĂRI:

1. Carta de audit intern nu reflectă informații privind responsabilitățile conducerii SFS și a unităților auditate, programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern, relația cu furnizorii de asigurare, rolul comitetului de audit. Totodată nu este clară delimitarea și abordarea misiunilor de asigurare și consiliere.
2. Misiunile de consiliere desfășurate în cadrul SFS nu sunt suficient de documentate, sau nu se documentează deloc. Lipsește o procedură pentru misiunile de consiliere, care ar permite includerea cerințelor specifice, necesare pentru a documenta o misiune de consiliere.
3. Planul strategic al activității de audit intern nu este actualizat și aliniat la schimbările parvenite în cadrul normativ, și nu reprezintă în sine un document dinamic. Totodată, acesta nu elucidează modul în care auditorul intern alege domeniul de audit, având în vedere că doar 60% din procese sunt acoperite din întregul univers de audit intern. Obiectivele strategice din planul strategic al activității de audit intern sunt aliniate parțial cu obiectivele din planurile anuale și indicatorii de performanță.
4. Legătura dintre evaluarea și analiza risurilor SFS și selectarea misiunilor de audit intern care urmează a fi desfășurate (*în baza evaluării risurilor*) este neclară.
5. Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern reprezintă în sine un format de document și nu include acțiuni specifice.
6. Procedurile de audit, dosarele misiunilor de audit și procesul de urmărire a implementării recomandărilor necesită unele îmbunătățiri (*detalii în raport*).

RECOMANDĂRI:

1. Actualizarea cartei de audit intern, cu includerea și descrierea următoarelor aspecte:
 - Rolul și responsabilitățile conducerii SFS;
 - Responsabilitățile unităților auditate;
 - Prevederi despre programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern;
 - Relația cu furnizorii de asigurare;
 - Rolul Comitetului de audit.
2. Elaborarea unei proceduri și cerințe specifice/detaliate cu privire la misiunile de consiliere și documentarea acestora.
3. Actualizarea planului strategic de audit pe partea de conținut, în vederea alinierii acestuia cu alte documente relevante precum planurile anuale ale activității de audit intern.
4. Elaborarea Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern cu accent pe informații specifice și clare, menite să dezvolte funcția de audit intern.
5. Asigurarea vizibilității evaluării risurilor, astfel încât să se poată distinge trasabilitatea evaluării risurilor de-a lungul întregului ciclu de audit, începînd cu planificarea strategică și anuală a activității, pînă la raportarea activității de audit intern.
6. Îmbunătățirea procedurilor de audit, cum ar fi planul misiunii, programul de lucru, programul de testare, procesele-verbale (*detalii în raport*).
7. Îmbunătățirea procesului de urmărire a implementării recomandărilor, prin reflectarea acțiunilor de urmărire în planurile anuale, rapoartele anuale, etc.

Şef Direcție

Anton CERNEI